

Frederiksen: Naar jeg paa Forslagsstillernes Begne skal motivere dette Forslag, saa behøver jeg maastee blot at henvise til den Maade, hvorpaa Almueffskolevæsenet er omtalt her i Thinget hver Gang der, ja jeg kan gjerne sige endog kun har været den fjerneste Grund til at berøre det.

Formanden: Jeg bliver i dette Dieblif opmærksom paa, at Kirke- og Underviisningsministeren endnu ikke er kommen tilstede, men da jeg troer, at han meget snart vil komme, er det maastee bedst, at vi udsætte Forhandlingerne et Dieblif for at afvente Ministerens Tilstedekommen.

Efter et kort Ophold bemærkede

Formanden: Da Kirke- og Underviisningsministeren nu er kommen tilstede, gjenoptage vi Forhandlingen. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne har Ordet.

Frederiksen: Som jeg nys bemærkede, ligger der jo allerede i denne store Interesse, som saaledes uafsladelig fra saamange Medlemmers Side er lagt for Dagen for denne Sag, en tilstrækkelig Motivering for, at vi ere gaaede til dette Skridt, at fremkomme med nærværende Forslag. Ved Siden af, at der fra alle Sider har vist sig den største Anerkjendelse af de Mangler, der her ere tilstede, og af den Nødvendighed, der er for, at der herfter betydelige Fremskridt, troer jeg, ogsaa blot, jeg behøver at pege paa de Fremstillinger, der her ere givne i de sidste Sessjoner, for at fremhæve, hvor forskjellige Meningerne ere om Besskaffenheden af disse Fremskridt; det er jo de forskjelligste Anskuelser, der ere blevne udtalte, og de meest afvigende Standpunkter, vi have seet Medlemmerne indtage, hvergang der har været Tale om disse Sager. Naar man sammenholder disse to Ting, troer jeg, at der har været tilstrækkelig Grund for os til at bringe denne Sag frem og tillige at bringe den frem paa den Maade, hvorpaa vi have bragt den frem. Jeg troer ikke, at selv om de enkelte af os Medlemmer, der ønske at gjøre Noget i den Retning, nok saa meget

havde en bestemt Overbeviisning om, hvad der her burde gøres, ja jeg tør sige, at selv om den ærede Minister havde en aldeles bestemt Anskuelse om, hvad der her var at foretage, saa vilde det, saaledes som Anskuelserne ere, være frugtesløst at fremkomme med et bestemt Forslag, og jeg troer ikke, at jeg siger for Meget, naar jeg udtaler, at det næsten vilde være umuligt umiddelbart at faae noget Resultat tilveiebragt, saa deelte som Anskuelserne ere. Naar man ønsker at komme fremad, saa seer jeg ingen anden Vej end den, som vi her ere gaaede, nemlig foreløbig at indskrænke os til kun at foreslaae en Underfølgelse. Jeg troer, som sagt, at jeg allerede i de Uttringer, jeg tidligere har seet, har funden tilstrækkelig Anerkjendelse af, at man her maatte gaae frem, og jeg behøver vel ogsaa i saa Henseende kun at pege paa den ene Ting, at det Grundlag, vi her have, skriver sig fra Aarhundredets Begyndelse, og dernæst gjøre opmærksom paa den Udvikling, der i saa lang Tid er foregaaet, og som ikke har været mindst netop hos den store Befolkning paa Landet, hvoraf jeg vel tør sige, at adskillige Hundreder tusinder egentlig ikke mere høre til Almuen. Er dog ikke hele Gaardeterstanden nu langt anderledes stillet end tidligere, er den ikke i mange Henseender, ikke mindst i politisk Henseende, saaledes stillet, at den utvivlsomt har den vigtigste Betydning her i Landet, og kan man saaledes ikke med Føie kalde den Hovedbestanddelen af vor Middestand, og er det da ikke aldeles urimeligt, at vi med Hensyn til Spørgsmaalet om Underviisningen og om den hele Opdragelse og Udvikling af de Unge endnu staae paa et Grundlag fra dette Aarhundredes Begyndelse? Selv om man nu erkjender, hvad jeg skal indrømme, at det Grundlag, vi have fra 1814, og de Fremskridt, der ere gjorte ved Loven af 8de Marts 1856 og andre Lovgivelser, kunde benyttes ganske anderledes, end det nu er Tilfældet, og at Manglerne tildeels ikke ligge i Lovgivningen, men i Maaden, hvorpaa de Love, der gives, iværksettes og benyttes, saa troer jeg ogsaa, at man fra denne Side ikke kan nære Tvivl om, at det vil være rigtigt at fremtalde en Under-